

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ (ПО 22)

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>051 Економіка</i>
Освітня програма	<i>Економіка і бізнес</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)/дистанційна/змішана</i>
Рік підготовки, семестр	<i>III курс, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>5,5 кредитів ECTS (165 год)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Екзамен / модульна контрольна робота, календарні контролю</i>
Розклад занять	<i>https://schedule.kpi.ua/</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор/Практичні: к.т.н., доцент Красношопка Володимир Володимирович ORCID ID 0000-0003-4556-9455, PhD(Ing), DBA, Associate Professor Krasnoshapka Volodymyr, strateg2020@ukr.net</i>
Розміщення курсу	<i>https://campus.kpi.ua, http://ela.kpi</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

*Навчальна дисципліна «Економічний аналіз» забезпечує оволодіння теорією та методологією аналізу господарської діяльності підприємства з метою виявлення резервів підвищення ефективності виробництва, кращого використання матеріально-сировинних, трудових і фінансових ресурсів підприємства. Методологія економічного аналізу дозволяє виявити внутрішньо-господарські резерви для забезпечення сталого розвитку підприємства. Економічний аналіз дозволяє інтерпретувати дані, науково підтверджувати припущення, здійснювати прогнози. **Предметом дисципліни** є фінансово-господарська (підприємницька) діяльність, відображена у планових, звітних, облікових та інших джерелах інформації.*

*Викладання навчальної дисципліни орієнтоване на формування у здобувачів вищої освіти ряду загальних **компетентностей випусника**:*

***ЗК 4.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.*

***ЗК 5.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.*

***ЗК9.** Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.*

***ЗК 11.** Здатність приймати обґрунтовані рішення*

Одночасно з цим оволодіння змістом програми дисципліни «Економічний аналіз» має сприяти формуванню у студентів комплексу спеціальних компетентностей :

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях..

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудоових відносин.

СК 10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК 11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК17. Здатність до пошуку та генерації нових ідей, використовуючи креативні технології, уміння аналізувати результати реалізації наукових досліджень та обґрунтовувати економічну ефективність впровадження наукових досліджень

СК23. Здатність до економічного аналізу господарської діяльності підприємства.

Вивчення дисципліни дозволить сформуванню у здобувача вищої освіти наступні **програмні результати навчання:**

ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити. Бухгалтерський облік, Економіка праці та соціальних відносин, Управління витратами.

Постреквізити. Проектний аналіз.

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи економічного аналізу: Тема 1.1. Сутність та основні засади методології економічного аналізу. Тема 1.2. Інформаційне забезпечення та представлення даних в економічному аналізі. Тема 1.3. Методи детермінованого факторного аналізу.

Розділ 2. Аналіз господарської діяльності підприємства: Тема 2.1. Аналіз майна підприємства. Тема 2.2. Аналіз основних засобів. Тема 2.3. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства. Тема 2.4. Аналіз витрат підприємства.

Розділ 3. Аналіз фінансово-економічного стану підприємства: Тема 3.1. Фінансова звітність як інструмент економічного аналізу. Тема 3.2. Базові показники фінансово-економічної діяльності підприємства. Тема 3.3. Аналіз руху грошових потоків. Тема 3.4. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємства. Тема 3.5. Аналіз фінансової стійкості та ліквідності підприємства.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова:

1. Економічний аналіз: підручник/ [Голованенко М.И. та інші] : за заг. ред.. Г.М.Филюк, В.І.Головка. – Київ: Академія, 2021. – 879 с.

2. Економічний аналіз: навчальний посібник/ {Волкова Н.А. та інші}: за заг. ред.. Н.А Волкової. – Одеса: ОНЕУ, 2019 . – 314 с.

3. Економічний аналіз: практикуми [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад. О.С.Хринюк. – Електронні текстові

дані (1 файл: 1267 Кб). К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 60 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/38743/1/ekonomanaliz_pr_2023.pdf

4. Економічний аналіз: Курсова робота [Електронний ресурс] : метод. рекомед. для студ. спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад. В.В. Красношарпа. – Електронні текстові дані (1 файл: 1486 Кб). К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 40 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/38744/1/ekonomanaliz_kr_2023.pdf

5. Економічна статистика : підручник / А.Т. Мармоза. К. : Центр учбової літератури, 2019. 602 с.

6. Теорія економічного аналізу: навчальний посібник / А.В. Кулик. К: МАУП, 2020. 452 с.

7. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / І.О. Школьник, К.: Центр учбової літератури, 2021. 368 с.

Допоміжна:

1. Адлер, Оксана Олександрівна. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. [для студентів ВНЗ екон. фах. спрямування] / О. О. Адлер, О. Й. Лесько ; М-во освіти і науки України, Вінниц. нац. техн. ун-т. — Вінниця : ВНТУ, 2019. — 114 с.
2. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / Хмельниц. нац. ун-т ; [Т. Г. Рзаєва, Г. І. Рзаєв]. — Хмельницький ; Кам'янець-Подільський : Друк. "Рута", 2016. — 256 с.
3. Аналіз господарської діяльності : практикум / Г. І. Кіндрацька, А. Г. Загородній, Ю. І. Кулиняк ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львів. політехніка". — 2-ге вид., доопрац. і допов. — Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018. — 155 с.
4. Аналіз господарської діяльності : ситуац. завдання для практ. занять та самост. роботи, тести для студентів спец. 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність", 241 "Готел.-ресторан. справа" ден. і заоч. форм навчання / Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. торг.-екон. ун-т ; [уклад.: Т. О. Герасименко, Т. В. Калайтан]. — Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2017. — 127, [1] с.
5. Воронко, О. С. Економічний аналіз : [навч. посіб. для студентів екон. спец. ВНЗ] / О. С. Воронко, Н. П. Штепа. — 3-тє вид., стер. — Львів : Новий світ-2000, 2018. — 278 с.
6. Ковальчук, Т. М. Теорія економічного аналізу : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. М. Ковальчук; М-во освіти і науки України, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. — Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2011. — 543 с.

7. Курсова робота з організації методики економічного аналізу : метод. вказівки / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича; [уклад.: А. І. Вергун]. — Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2011. — 38 с.
8. Литвин, З. Б. Теорія економічного аналізу : метод. поради і завдання з дисципліни : для студ. напряму підгот. 6.030601 усіх форм навч. / Литвин З. Б.; М-во освіти і науки України, Терноп. нац. екон. ун-т. — Тернопіль : ТНЕУ, 2010. — 222 с.
9. Мішеніна, Наталія Вікторівна. Економічний аналіз : навч. посіб. / Н. В. Мішеніна, Г. А. Мішеніна, І. Є. Ярова ; М-во освіти і науки України, Сум. держ. ун-т. — Суми : Сум. держ. ун-т, 2014. — 305 с.
10. Міщук, Г. Ю. Економічний аналіз : навч. посіб. / Г. Ю. Міщук, Т. М. Джигар, О. О. Шишкіна ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. — Рівне : НУВГП, 2017. — 155 с.
11. Нестерчук, Юлія Олександрівна. Теорія економічного аналізу : навч. посіб. [для самост. вивч. дисциплін "Екон. аналіз та теорія екон. аналізу" студ. всіх форм навчання екон. спец.] / Ю. О. Нестерчук, С. Ю. Соколюк, О. В. Жарун; Уман. нац. ун-т садівництва. — Умань : Сочінський, 2012. — 234 с.
12. Отенко, Василь Іванович. Теорія економічного аналізу : навч. посіб. для ВНЗ / Отенко В. І., Іванієнко В. В., Азаренков Г. Ф. ; М-во освіти і науки України, Харків. нац. екон. ун-т ім. С. Кузнеця. — Харків : ІНЖЕК, 2015. — 339 с.
13. Петряєва, Зоя Федорівна. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. для інозем. студентів / Петряєва З. Ф. ; М-во освіти і науки України, Харків. нац. екон. ун-т ім. С. Кузнеця. — Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. — 371 с.
14. Скловська, Євгенія Григорівна. Аналіз діяльності підприємства: навч. посіб. /Є.Г.Скловська; М-во освіти і науки України,Нац.техн.ун-т України "Київ.політех.ін-т". —К.:НТУУ "КПІ", 2011.-259 с.
15. Теорія економічного аналізу : навч. посіб. / [А. Г. Загородній, Г. І. Кіндрацька, З. О. Коваль, О. І. Тивончук]; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. ун-т "Львів. політехніка". — Львів : Львів. політехніка, 2012. — 327 с.
16. Теорія економічного аналізу : навч. посіб. / О. І. Дацій [та ін.; за ред. О. І. Дація]; М-во освіти і науки України, Акад. муніцип. упр. — Д. : Біла К. О., 2014. — 235 с.
17. Хринюк О.С. Антикризове управління підприємством. Курсова робота [Електронний ресурс]: навчальний посібник для студентів спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Економіка підприємства» /КПІ ім. Ігоря Сікорського. —Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018 . — 58 с. Доступ : <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/23663>
18. Шевчук, Володимир Олександрович. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. : [для студ. та викладачів ВНЗ екон. спец., працівників п-в, здобувачів, аспірантів] / Шевчук В. О., Коновалова О. В., Пантелеев В. П.; Держ. ком. статистики України, Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. — К. : Інформ.-аналіт. агентство, 2011. — 399 с.

Інформаційні ресурси:

- 1.Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України.URL: <http://www.kmu.gov.ua>
- 2.Офіційний портал Верховної Ради України.URL: <http://rada.gov.ua>
- 3.Офіційний сайт Державної служби статистики України.URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
- 4.Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку URL: <http://www.ssmsc.gov.ua>
- 5.Сайт «Мережа аналітичних центрів України».URL: <http://www.intellect.org.ua>
- 6.Національна бібліотека України ім.. В.І.Вернадського.URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
- 7.Національна парламентська бібліотека.URL: <http://www.alpha.rada.kiev.ua>
- 8.Аналітична база публічної звітності підприємств на сайті. URL: <https://smida.gov.ua>

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методи навчання і форми оцінювання

Викладання та опанування освітньої компоненти ґрунтується на ряді методів навчання:

основні методи навчання: лекції, практикуми, консультації, написання модульної контрольної роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами;

загальні методи навчання: проблемного викладу, інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий;

спеці*альні методи навчання: робота в малих групах, методи вирішення творчих завдань, аналітичні завдання, презентації, дискусія.

Опанування здобувачами вищої освіти дисципліни передбачає вивчення теоретичного матеріалу з розв'язання практичних задач, які викладається на лекціях та пропонується здобувачам вищої освіти для самостійної підготовки. Ознайомлення з новою темою практикумі передбачає короткий виклад теоретичних відомостей (нагадування здобувачам вищої освіти потрібної інформації з лекційного матеріалу, роз'яснення незрозумілих моментів тощо), розгляд особливостей розв'язання задач кожного типу, які супроводжуються поясненнями викладача. Потім здобувачі вищої освіти отримують індивідуальні завдання за варіантами. На наступному занятті здобувачі вищої освіти мають можливість отримати від викладача відповіді на питання, що виникли при виконанні завдань, і здати їх. Під час вивчення матеріалу та при виконанні завдань на практикумах застосовуються інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти (електронні презентації до лекційних занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять), доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (інтернет-лекції, інтернет-семінари під час дистанційного навчання).

Засвоєння освітньої компоненти передбачає відповідні методи навчання та оцінювання, які забезпечать досягнення програмних результатів навчання:

Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання.

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади)	Лекції, практикуми, консультації, написання модульної контрольної робо, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами. Загальні методи навчання: проблемного викладу, інтерактивний, проблемно-пошуковий.	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: тести, практикуми, модульну контрольну роботу, індивідуальне завдання. Підсумковий контроль - екзамен
ПРН 10.Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності	Спеціальні методи навчання: презентації, аналітична доповідь, дискусія, індивідуальні навчально-дослідницькі завдання	

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 36 годин лекцій та 54 годин практикумів, модульний контроль.

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ	СР		
Розділ 1. Теоретичні основи економічного аналізу						

1	Тема 1.1. Сутність та основні засади методології економічного аналізу	2	2	2	Л: Економічний аналіз: поняття, предмет, метод, завдання (2) П: Економічний аналіз: поняття, предмет, метод, завдання (2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
2-3	Тема 1.2. Інформаційне забезпечення та представлення даних в економічному аналізі	4	6	3	Л, П: Представлення даних в економічному аналізі (2, 2); Зведення і групування даних. Графічний та табличний способи представлення даних (2, 2)	Н: аналітичні завдання, робота в малих групах, дискусія. О: індивідуальне, опитування
4-6	Тема 1.3. Методи детермінованого факторного аналізу	8	12	5	Л, П: Методи детермінованого факторного аналізу : абсолютні і відносні відхилення(2, 2); методи елімінування (2, 2); аналіз впливу факторів (4, 4)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
Розділ 2. Аналіз господарської діяльності підприємства						
7	Тема 2.1. Аналіз майна підприємства	2	2	3	Л, П: Структура майна підприємства (2, 2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
8	Тема 2.2. Аналіз основних засобів	2	4	5	Л, П: Структура основних засобів та підходи до їхнього аналізу (2, 2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
9	Тема 2.3. Аналіз використання матеріальних ресурсів підприємства	2	2	5	Л, П: Методи аналізу трудових ресурсів підприємства (2, 2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
10-11	Тема 2.4. Аналіз витрат підприємства	2	2	5	Л, П: Структура витрат підприємства та методи аналізу (2, 2)	Н: аналітичні завдання. О: тестування, індивідуальне
11	Модульна контрольна робота		2	2	Передбачає аналітичні завдання	
Розділ 3. Аналіз фінансово-економічного стану підприємства						
12	Тема 3.1. Фінансова звітність як інструмент економічного аналізу	2	4	2	Л: Види фінансової звітності (2) П: Аналіз фінансової звітності(2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
13	Тема 3.2. Базові показники фінансово-економічної діяльності підприємства	2	4	3	Л: Структура показників економічної діяльності (2) П: Аналіз базових показників (2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
14	Тема 3.3. Аналіз руху грошових потоків	3	4	4	Л, П: Види грошових потоків та методи аналізу(2, 2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
15-16	Тема 3.4. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємства	3	4	4	Л, П: Методи аналізу прибутковості та рентабельності (2, 2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
17-18	Тема 3.5. Аналіз фінансової стійкості та ліквідності підприємства	4	6	2	Л, П: Аналіз фінансової стійкості (2,); Аналіз ліквідності підприємства (2, 2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
	Екзамен			30		

Всього	36	54	75
---------------	-----------	-----------	-----------

Примітка: Л – лекції, П – практикуми, Н – навчальна діяльність, О – оцінювання.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача вищої освіти передбачає самостійне опрацювання додаткових матеріалів курсу, підготовку комп'ютерних практикумів, проведення міні-досліджень, виконання творчих завдань, модульної контрольної роботи та підготовку до складання екзамену. Обсяги часу на виконання самостійної роботи становить 75 год.

Тиждень навчання	Тема	Завдання	Обсяг годин
Розділ 1. Теоретичні основи економічного аналізу			
1	Тема 1.1. Сутність та основні засади методології економічного аналізу	Підготовка практикуму	2
2	Тема 1.2. Інформаційне забезпечення та представлення даних у економічному аналізі	Підготовка практикумів	3
3-5	Тема 1.3. Методи детермінованого факторного аналізу	Підготовка практикумів	5
Розділ 2. Аналіз господарської діяльності		Підприємства	
6	Тема 2.1. Аналіз майна підприємства	Підготовка практикуму	3
7-8	Тема 2.2. Аналіз основних засобів	Підготовка практикуму	5
9	Тема 2.3. Аналіз ефективного використання матеріальних ресурсів підприємства	Підготовка практикуму	5
10	Тема 2.4. Аналіз витрат підприємства	Підготовка практикуму	5
11	Теми 1.3., 2.2-2.4	Підготовка до тестування та написання МКР	2
Розділ 3. Аналіз фінансово-економічного стану підприємства			
12	Тема 3.1. Фінансова звітність як інструмент економічного аналізу	Підготовка практикуму	2
13	Тема 3.2. Базові показники фінансово-економічної діяльності підприємства	Підготовка практикуму	3
14	Тема 3.3. Аналіз руху грошових потоків	Підготовка практикуму	4
15-16	Тема 3.4. Аналіз фінансової стійкості та ліквідності підприємства	Підготовка практикумів	4
17-18	Тема 3.5. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємства		2
	Екзамен	Підготовка до екзамену	30
Всього			75

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять та поведінка на заняттях. Відвідування лекцій та практикумів є вільним, бали за присутність на лекціях та практикумах не додаються, але вагома частина рейтингу здобувача вищої освіти формується через активну участь у виконання практикумів. Тому пропуск лекцій та практикумів не дає можливість отримати здобувачу вищої освіти бали у семестровий рейтинг. На заняттях здобувачу вищої освіти дозволяється користуватись інтерактивними засобами навчання, в т. ч. виходити в інтернет із метою пошуку навчальної або довідкової інформації, якщо це передбачено тематикою завдання.

Заохочувальні бали. Активність здобувача вищої освіти на заняттях, його готовність до дискусій та участь в обговоренні навчальних питань може бути оцінена заохочувальними балами на розсуд викладача. Заохочувальні бали здобувач вищої освіти також може отримати за поглиблене вивчення окремих тем курсу, що може бути представлене у вигляді наукових тез, наукової статті, есе, презентації тощо; за участь у студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт згідно тематики курсу.

Індивідуальне завдання передбачена у вигляді виконання науково-дослідницького завдання з аналізу основних засобів у галузях промисловості України. Завдання зараховується за результатами представленої готової роботи та із урахуванням відповідей на запитання викладача щодо виконаної роботи, поставлених в індивідуальному порядку.

Пропущені контрольні заходи. Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), здобувачу вищої освіти надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого часу. В разі порушення термінів і невиконання завдань з неповажних причин, здобувач вищої освіти, який не набрав 40 балів під час семестру, не допускається до складання екзамену в основну сесію. Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Здобувачі вищої освіти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки здобувачів вищої освіти і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Позааудиторні заняття. В межах вивчення навчальної дисципліни за бажанням здобувача вищої освіти передбачається участь в олімпіадах, конференціях, форумах, круглих столах, написанні статей тощо.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Оцінювання передбачає застосування рейтингової системи другого типу згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (PCO-1) (<https://osvita.kpi.ua/node/37>). Максимальний сумарний рейтинг за курс – 100 балів, з них 50 балів складає стартовий рейтинг (RC) та 50 балів – екзамен (RE). Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає 60 % від його рейтингового балу. Стартовий рейтинг (протягом семестру) здобувача складається з балів, які він отримує за: виконання завдань на практичних заняттях (27 практичних занять); виконання модульної контрольної роботи (МКР); тестування.

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання

8.1. Поточний контроль (тах 50 балів)

Види контролю: тестування, виконання завдань на практичних заняттях, МКР.

8.1.1. Робота на практичних заняттях (тах 26 балів).

Виконання завдань на практичних заняттях оцінюються в 1 бал за такими критеріями:

- за якісне виконання без помилок на занятті – 1 бал;
- за якісне виконання, але з недоліками на занятті – 0,75 бала;
- за відсутності на занятті, але при умові якісного виконання без помилок – 0,5 бал.

8.1.2. Тестування (тах 8 балів).

За результатами опрацювання лекційного матеріалу проводиться **тестування** (одне за семестр), яке оцінюється у 8 балів, за такими критеріями:

- правильно виконаний тест – 8 балів;
- тест виконаний на 60 % – 5 балів;
- невиконаний тест – 0 балів.

8.1.3. Модульна контрольна робота (має 16 балів).

Модульна контрольна робота оцінюється в 16 балів за такими критеріями:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 14..16 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75 % потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 12..13 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60 % потрібної інформації) та незначні помилки – 10..11 балів;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

Результат контрольного заходу для здобувача, який не з'явився на нього, оцінюється нульовим балом.

8.2. Календарний контроль.

Календарний контроль проводиться двічі на семестр.

7 тиждень – умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 15 балів;

14 тиждень - умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 30 балів. Складено модульну контрольну роботу.

8.3. Семестровий контроль (екзамен) (має 50 балів)

Умовою допуску до екзамену є отримання не менше 40 балів, причому обов'язковим критерієм є здача курсової роботи.

Екзаменаційний білет містить три завдання, які оцінюються у 50 балів: 1 теоретичне питання (10 балів) та 2 практичних завдання (по 20 балів).

Критерії оцінювання теоретичного питання:

- «відмінно» - студент дав повну змістовну відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 9..10 балів;
- «добре» - студент дав повну відповідь, але допустив окремі неточності (не менше 75 % потрібної інформації) – 7,5..8,5 балів;
- «задовільно» - студент дав не повну відповідь або допустив помилки (не менше 60 % потрібної інформації) – 6..7 балів;
- «незадовільно» - студент допустив суттєві помилки або не розкрив питання (робота не відповідає вимогам «достатньо» і питанням розкрито менше 60 % потрібної інформації або нерозкрите взагалі) – 0..6 балів.

Критерії оцінювання задачі:

- «відмінно» - студент дав повну змістовну відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 18..20 балів;
- «добре» - студент дав повну відповідь, але допустив окремі неточності (не менше 75 % потрібної інформації) – 15..17 балів;
- «задовільно» - студент дав не повну відповідь або допустив помилки (не менше 60 % потрібної інформації) – 12..13 балів;
- «незадовільно» - студент допустив суттєві помилки або не розкрив питання (робота не відповідає вимогам «достатньо» і питанням розкрито менше 60 % потрібної інформації або нерозкрите взагалі) – 0..11 балів.

Максимальний бал за курс – 100 балів.

Примітка. За рішенням кафедри для окремих освітніх компонентів, для яких семестровий контроль передбачений у формі екзамену, у разі, якщо заходи поточного контролю дозволяють однозначно визначити рівень набуття передбачених навчальною програмою

компетентностей, допускається виставлення підсумкової оцінки за екзамен шляхом пропорційного перерахунку семестрових оцінок у підсумкову оцінку «автоматом» за 100-бальною шкалою, але у цьому разі обов'язковим залишається виконання здобувачем умов допуску до екзамену. Переведення балів здійснюється за формулою (з округленням результату до найближчого цілого):

$$R = 60 + \frac{40(R_i - R_D)}{R_C - R_D}$$

де R_i – оцінка за 100-бальною шкалою;

$R_i R_i$ – сума балів, набраних здобувачем протягом семестру;

$R_C R_C$ – максимальна сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру;

$R_D R_D$ – допусковий бал до екзамену.

Розрахунок шкали (R) рейтингу

Рейтингова шкала з дисципліни складає:

$R = RC + RE = 50 + 50 = 100$ балів.

Максимальна сума балів стартового рейтингу дорівнює 50:

$RC = 26 + 16 + 8 = 50$ балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів (R) оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів (R)	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску (менше 40 балів)	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

У рейтинг здобувача вищої освіти можуть бути зараховані сертифікати проходження очних або дистанційних курсів за тематикою курсу на платформах Prometheus та Coursera.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доц. кафедри економіки і підприємництва, к. т. н., доц. Красношاپкою В.В.

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 22 від 18 .06.2024 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол № 10 від 24.06.2024 р.)